

Forskrift om utslipp av oljeholdig avløpsvann fra bensinstasjoner, motorverksteder og andre lignende virksomheter

Av Karl S. Norbraathen

Innlegg på fagtreff 24. sept. 2001.

Det etterfølgende er et foreløpig forslag til forskrift som er ajour pr. september 2001. Forskriften er på dette tidspunkt ennå ikke vedtatt.

§1 Formål

Formålet med forskriften er å unngå forurensning i resipienter og kommunale avløpsanlegg på grunn av oljeholdig avløpsvann fra bensinstasjoner, motorverksteder og andre lignende virksomheter, samt å hindre at slike utslipp skaper driftsforstyrrelser for kommunale avløpsanlegg.

§2 Virkeområde

Forskriften gjelder for utslipp av oljeholdig avløpsvann fra følgende virksomheter når virksomheten enten har vaskeplass, smørehall, servicehall e.l.:

- bensinstasjoner
- vaskehaller for kjøretøy
- motorverksteder
- bussterminaler
- verksteder og klargjøringsentraler for kjøretøyer, anleggsmaskiner og skinnegående materiell
- anlegg for understellsbehandling

Karl S. Norbraathen er seksjonsleder i SFT

Kommunen kan i det enkelte tilfelle bestemme at forskriften også skal gjelde for andre lignende virksomheter med utslipp av oljeholdig avløpsvann.

Med oljeholdig avløpsvann menes spillvann og overvann som inneholder motorolje, smørefett, parafin, white-spirit, bensin og lignende. I dette ligger også spillvann fra vask og avfetting av kjøretøyer, motorvask og lignende.

§3 Melding

Ved etablering av nye virksomheter som omfattes av §2, skal det sendes inn melding til kommunen sammen med søknad om byggetillatelse.

Eksisterende virksomheter skal sende inn melding ved større ombyggingarbeider eller vesentlig økning i utslipp av oljeholdig avløpsvann. Kommunen kan likevel kreve at den ansvarlige for eksisterende virksomhet som omfattes av §2, uavhengig av nevnte forhold, skal sende melding om utslipp av oljeholdig avløpsvann.

Den ansvarlige for virksomheten plikter i meldingen å gi de

opplysninger som er nødvendig for at kommunen skal kunne vurdere om det skal stilles tilleggskrav utover de krav som er stilt i §§6 og 7 i denne forskrift.

§4 Utslippstilltelse

Kommunen avgjør, på bakgrunn av melding etter §3 om det skal kreves tiltak utover det som ligger i de krav som er satt i §§ 6 og 7. Dersom kommunen ønsker å stille tilleggskrav, skal dette gjøres gjennom egen utslippstillatelse for virksomheten.

Kommunen må kunne begrunne slike tilleggskrav ut i fra lokale behov med sikte på å unngå forurensing i resipient, jf. forurensningsloven §16, og/eller for å sikre forsvarlig drift av det kommunale ledningsnett og renseanlegg. Tilleggskrav kan også begrunnes i hensynet til å sikre nødvendig kvalitet på slam fra kommunale renseanlegg.

Ved utslipp av oljeholdig avløpsvann direkte til resipient skal det foreligge utslippstillatelse fra kommunen. Kommunen kan ved utlipp av oljeholdig avløpsvann direkte til resipient, sette vilkår i henhold til §§6 og 7 i denne forskrift. Kommunen kan også sette tilleggskrav, utover de krav nevnt i §§6 og 7, ut fra hensyn til resipient.

Når kommunen avgjør om tillatelse skal gis, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved utslippet sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Kommunen skal samordne behandling av utslippstillatelse etter denne forskriften med byggesaksbehandling etter plan- og byggningsloven.

§5 Lokale forskrifter

Dersom kommunen ønsker å stille tilleggskrav knyttet til regulering av oljeholdig avløpsvann utover det som følger av §§ 6 og 7 i denne forskrift, kan kommunen fastsette lokale forskrifter som gjelder i stedet for enkelttillatelser etter § 4.

§6 Grenseverdier for utslipp til vann

Utslippene av oljeholdig avløpsvann fra de typer virksomheter som omfattes av forskriften skal ikke overstige følgende grenseverdier:

Olje	100 mg/liter	Gjeldene fra 1.1.2001
Olje	50 mg/liter	Gjeldene fra 1.1.2001

Strengere grenser kan settes for enkeltkomponenter i avløpsvannet, jf. forskriftens §4. De fastsatte utslippsgrensene må overholdes i tilfeldig valgte måleperioder under normale driftsforhold, også når renseutstyrets effekt er redusert som følge av slitasje og annen forringelse som må påregnes ved drift.

For eksisterende virksomheter er grenseverdien på innhold av olje i vann på 50 mg/l gjeldene fra 1.1.2003.

§7 Teknisk utstyr

Oljeholdig spillvann fra virksomheter som omfattes av forskriften skal før utslipp passere sandfang og oljeutskiller dimensjonert i forhold til maksimale reelle vannbelastning og slik at grenseverdien av olje i vann gitt i § 6 til enhver tid overholdes. Dersom kommunen har gitt tilleggskrav i henhold til § 4 er det disse kravene som skal overholdes. Det skal være tilrettelagt for å ta prøver og utføre målinger av avløpsvannet.

Kommunen kan i enkelttilfeller gjøre unntak fra dette kravet dersom det er dokumentert at alternative løsninger sikrer minst samme rensegrad og samtidig gir nødvendig sikkerhet mot akuttutslipp fra virksomheten.

§8 Tilsyn og endring av tillatelser

Kommunen har myndighet etter forurensningsloven §§ 48 - 51 til å føre tilsyn med at denne forskriften og vedtak fattet i medhold av denne forskriften følges, og til å treffe enkeltvedtak etter disse bestemmelser.

Kommunen har myndighet til å gi pålegg etter forurensningsloven § 7, 4. ledd.

Kommunen har myndighet etter forurensningsloven § 18 til å oppheve eller endre vedtak om tillatelse som omfattes av denne forskrift.

§9 Klage

Enkeltvedtak truffet i medhold av denne forskrift kan påklages til kommunestyret eller særskilt klagenemnd jf. forvaltningsloven § 28 annet ledd.

§10 Saksbehandlings- og kontrollgebyrer

Kommunen kan gi forskrift om gebyrer for behandling av tillatelser etter denne forskriften, for saksbehandling etter lokale forskrifter, og for kontrolltiltak som gjennomføres for å sikre at forskriften eller vedtak i medhold av forskriften blir fulgt. Gebyrene settes slik at de samlet ikke overstiger kommunens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollordningen, jf. forurensningslovens § 52 a.

§11 Forurensningsgebyr

For å sikre at bestemmelsene i denne

forskriften eller vedtak truffet i medhold av denne forskriften blir gjennomført, kan kommunen fastsette og frafalle forurensningsgebyr til staten i medhold av forurensningsloven § 73.

§12 Straff

Ved overtredelse av denne forskriften eller vedtak truffet i medhold av den, kommer forurensningslovens kap. 10 til anvendelse.

Myndighet til å begjære påtale i henhold til forurensningsloven § 78 tredje ledd for overtredelse som nevnt i første ledd, ligger hos kommunen.

§13 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft xx.xx.xx.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift om utslipp av oljeholdig avløpsvann og om bruk og merking av vaske- og avfettingsmidler, fastsatt av Miljøverndepartementet 1. oktober 1983 i medhold av lov om vern av forurensninger og om avfall av 13. mars 1981.

Utslippstillatelser gitt i medhold av forskrifter om utslipp av oljeholdig avløpsvann og om bruk og merking av vaske- og avfettingsmidler av 1. oktober 1983 er gjeldende, men de minimumskrav som følger av § 6 skal likevel overholdes.

Kommentarer til forskriften

Til §2 Virkeområdet

Oppregningen i første ledd er i utgangspunktet uttømmende, dvs. at forskriften ikke gjelder for annen virksomhet enn det som her er fastsatt. I annet ledd er imidlertid kommunen gitt anledning til å bestemme at forskriftene også skal gjelde for annen lignende virksomhet med utslipp av oljeholdig

avløpsvann. Vedtak om at forskriften skal gjelde andre virksomheter må treffes for den enkelte virksomhet. Kommunen kan ikke vedta at forskriften skal gjelde for virksomheter der dennes hoved-aktivitet er konsesjonsbehandlet av annen miljøvernmyndighet.

Med tilsvarende virksomheter er det ment virksomheter som driver med aktiviteter som ligner og som medfører utslipp av avløpsvann som inneholder komponenter tilsvarende som forskriften er ment å regulere (olje, smørefett, parafin etc.).

Med oljeholdig spillvann menes i denne forskriften vann fra vaskeplasser, smørehall og/eller servicehall o.l. Med oljeholdig overvann menes regnvann og vann fra spyling av gårdsplasser o.l. Sanitæravløp omfattes ikke av forskriften.

Til §3 Melding

Ved utslipp av oljeholdig avløpsvann fra nyetablerte virksomheter, skal det i meldingen som sendes kommunen gis tilstrekkelige opplysninger til at kommunen kan vurdere om det skal stilles tilleggskrav utover det som er stilt i forskriften.

Meldingen bør derfor bl.a. inneholde:

- Beskrivelse av virksomheten, inkl. kartmateriale som viser beliggenhet, samt situasjonstegning som bl.a. viser plassering av kraner, sluk og eventuelt renseutstyr.
- Beskrivelse av hvilke prosesser og aktiviteter som kan gi oljeholdig avløpsvann, inkl. hvilke typer kjemikalier, vaske- og avfettingsmidler etc., som vil bli benyttet.
- Opplysninger om omfang av utslipp og potensiale for uhellsutslipp.

Kravet om at melding skal sendes kommunen sammen med søknad om byggetillatelse, er satt fordi dette vil gi mulighet for en hensiktsmessig og koordinert behandling av saken i kommunen. Det er også naturlig å se melding og søknad om byggetillatelse i sammenheng fordi krav i en eventuell utlippstillatelse kan påvirke bygningstekniske forhold.

Nyetablerte virksomheter som omfattes av § 2 må ikke sette i verk utslipp uten å sende melding.

For eksisterende virksomheter gjelder tilsvarende krav til melding ved større ombyggingarbeider eller vesentlig økning av utslipp av oljeholdig avløpsvann. Med større ombyggingarbeider menes her ombygginger som kan påvirke utslippsforholdene ved virksomheten eller som er slik at det vil være naturlig for forurensningsmyndighetene å vurdere stilt tilleggskrav knyttet til utslipp av oljeholdig avløpsvann i forbindelse med ombyggingarbeidene. Dette kan f.eks. være krav om installering av målekum i forbindelse med allerede planlagt arbeid som berører bedriftens rørsystemer. Med vesentlig økning av oljeholdig avløpsvann menes her økning i spillvannmengde på anslagsvis 30%. Med vesentlig økning kan også menes at innholdet av forurensninger i spillvannet øker, f.eks. som følge av prosessendringer som gir andre kjemikalier/stoffer eller økte konsentrasjoner av olje i avløpet.

I den grad meldeplikten for eksisterende virksomheter gjelder endringer som også medfører søknad om byggetillatelse, skal melding også i dette tilfellet sendes kommunen sammen med søknad om byggetillatelse.

Kommunen kan pålegge den ansvarlige for eksisterende virksomhet som omfattes av § 2, å sende melding om utslipp av oljeholdig avløpsvann, uavhengig av større ombyggningsarbeider eller vesentlig økning i utslipp av oljeholdig avløpsvann. Meldingen skal være grunnlag for vurdering av om det for eksisterende virksomheter skal stilles tilleggskrav utover det som ligger i de krav som er stilt i forskriften, §§ 6 og 7. Meldingen må gi tilstrekkelige opplysninger til at kommunen kan foreta en vurdering som nevnt ovenfor, jf. kommentarer til § 4 nedenfor.

Forurensningsmyndighetene kan for øvrig kreve de opplysninger som anses nødvendige for å foreta en forsvarlig vurdering av saken.

I henhold til god forvaltningsskikk skal det gis tilbakemelding til innsender av melding i de tilfellene hvor kommunen kommer til at det ikke skal fastsettes særlige krav utover de som fremgår av §§ 6 og 7.

Til § 4 Utslippstillatelse

Kommunen kan i utslippstillatelse stille tilleggskrav utover de som er stilt i forskriften, §§ 6 og 7. Slike krav skal være i samsvar med retningslinjene gitt i forurensningsloven § 2. Dette innebærer at det ved vurderinger av tilleggskrav også gjøres vurderinger av kostnader og økonomiske forhold av tiltakene.

Med tilleggskrav menes andre og/eller strengere krav enn det stilt i forskriften. Dvs. at kommunen ikke kan lempe på kravene stilt i forskriften. Tilleggskrav kan omfatte utslippskrav til andre parametere

(f.eks. tungmetaller, organiske miljøgifter, pH etc.) og skjerpede krav til olje i avløpsvannet. De kan også omfatte krav til drift og tilsyn med anlegg samt krav til registrering og rapportering av utslipp o.l.

Ved utslipp direkte til resipient skal virksomheten ha tillatelse. Dette fordi det i slike tilfeller skal foretas en resipient vurdering. En melding etter § 3 kan danne grunnlag for en utslippstillatelse.

Til §5 Lokale forskrifter

Kommunen kan sette tilleggskrav utover de som er stilt i forskriften i form av lokale forskrifter. I og med at slike forskrifter skal gjelde istedenfor tillatelse, må alle krav som skal regulere utslippene gå klart frem av forskriften. Fastsettelse av lokale forskrifter følger forvaltningslovens regler i kapittel 7. Krav som fastsettes i lokal forskrift skal også være i samsvar med retningslinjene gitt i forurensningsloven § 2.

Til §6 Grenseverdier for utslipp til vann

For analyse av olje i avløpsvannet forutsettes benyttet den til enhver tid gjeldende Norsk Standard for analyse av olje i vann. Det skal analyseres for upolare hydrokarboner. Annen metode kan bare benyttes dersom det kan dokumenteres at denne gir tilsvarende resultat som nevnte standard.

Grenseverdien gjeldende fra 1.1.2001 på 100 mg/liter er i samsvar med intensjonen i tidligere forskrift. Grenseverdien gjeldende fra 1.1.2002 på 50 mg/liter sikrer større grad av samsvar mellom krav til samme

utslippsparameter for andre typer virksomheter. For de fleste virksomheter som omfattes av forskriften vil kravet normalt kunne overholdes gjennom etablering av hensiktsmessige drifts- og vedlikeholdsrutiner og gjennom bevisst valg av vaske- og avfettingsmidler.

Til §7 Teknisk utstyr

Kravet om installering av sandfang og oljeutskiller er satt både for å sikre forsvarlig kvalitet på avløpsvannet og for å sikre mot akuttutslipp av olje ved søl, lekkasjer o.l.

Det er den som er ansvarlig for virksomheten som har ansvar for at sandfang og oljeutskiller, eller eventuelt annet utstyr som kommunen har godkjent i stedet for sandfang og oljeutskiller, er dimensjonert i forhold til den belastning som reelt kan tenkes forekomme. De fleste eksisterende anlegg skal være dimensjonert i samsvar med de retningslinjer for dimensjonering som var gitt i tidligere forskrift om oljeholdig avløpsvann m.v. Det pågår for tiden arbeid med egen europeisk standard; prEN858-2 «Utskillelere for lette væsker (f.eks. olje og bensin). Når denne er vedtatt vil den være veiledende for dimensjonering m.v. av nye anlegg og ved ombygginger i eksisterende anlegg.

Virksomhetene plikter å vise aktsomhet for å unngå at utslipp fører til vesentlige forurensningsmessige skader eller ulemper. Slik aktsomhetsplikt følger både av forurensningsloven § 7 og produktkontrollloven § 3. Aktsomheten gjelder også med hensyn til valg av kjemikalier og stoffer som anvendes i virksomheten, slik at utslippene medfører minst mulig fare for forurensning.

I henhold til forskrift om spesialavfall § 8, skal spesialavfall leveres minimum en gang pr. år dersom mengden overstiger 1 kg. Normalt vil dette gjelde avfall samlet opp i oljeutskilleren, noe som innebærer at oljeutskilleren skal tømmes minimum en gang pr. år.

Til §8 Tilsyn og endring av tillatelser

Kommunen skal føre tilsyn med at forskriften og vedtak truffet i medhold av denne følges, jf. forurensningsloven § 48. Kommunen skal som tilsynsmyndighet ha fri adgang til virksomheten, jf. forurensningsloven § 50. Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de disse bemyndiger, inspisere til enhver tid. For utøvelse av tilsynet kan kommunen gi den ansvarlige pålegg om opplysninger og undersøkelser, jf. forurensningsloven §§ 49 og 51.

Hvis det er fare for forurensning i strid med forskriften eller slik forurensning har inntrådt, kan kommunen pålegge den ansvarlige for virksomheten å treffe tiltak innen en nærmere angitt frist, jf. forurensningsloven § 7 fjerde ledd, jf. andre ledd første til tredje punktum.

Tilsynsmyndighet etter § 48 medfører at kommunene også er tilsynsmyndighet etter internkontrollforskriften, jf. denne forskrift § 7.

Til §9 Klage

Myndigheten i forskriften er lagt til kommunen, dvs. kommunestyret. Kommunestyret kan og vil i mange tilfeller delegere denne myndigheten til andre kommunale organer. Der myndigheten er delegert, skal klage på

enkeltvedtak behandles av kommunestyret eller særskilt klagenemd. Når kommunestyret har truffet vedtaket, skal fylkesmannen behandle klagen.

Til §10 Saksbehandling og kontrollgebyr

Bestemmelsen gir kommunen hjemmel til å fastsette forskrift om innkreving av gebyrer for kommunens saksbehandling og kontroll etter denne forskrift. Gebyrordning bygger på det generelle prinsippet om at brukerne av offentlige tjenester/ytelser også skal belastes for de kostnader de påfører samfunnet. Kostnader som dekkes på andre måter skal derfor ikke tas med i gebyrgrunnlaget. Dette betyr bl.a. at kostnader som dekkes gjennom forskrift om kommunale vann- og avløpsgebyrer eller gebyrer fastsatt etter plan- og bygningsloven § 109 ikke skal regnes med.

Offentlie tjenester som saksbehandling og kontroll kan gjøres betinget av at gebyrene er innbetalt. Den ansvarlige for virksomheten skal betale gebyr for kostnadene for behandling av søknad om tillatelse og for kontroll til vedkommende myndighet. Det kan også kreves at eier skal betale for kostnadene ved kontroll til vedkommende myndighet. Gebyr for kontroll kan helt eller delvis dekkes ved at det fastsettes et årsgebyr. Det vises for øvrig til aml for forskrift om saksbehandlings- og kontrollgebyr i forvaltningsveilederen (tilknyttet forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg).

Til §11 Forurensningsgebyr

Forurensningsgebyr er en tvangsmulkt som kan ilegges dersom en overtredelse (av bestemmelse eller vedtak

etter forskriften) ikke opphører innen en viss tid. Formålet med forurensningsgebyret er å oppnå retting av forholdet. Forurensningsgebyret kan fastsettes som engangsbeløp eller som et løpende gebyr pr. dag, uke eller måned.

Forurensningsgebyret må fastsettes slik at det utgjør en økonomisk motivasjon for å utføre tiltaket, det bør være så stort at det ikke lønner seg å betale inn gebyret i stedet for å gjennomføre tiltak. Forurensningsgebyret knyttes til en fremtidig frist slik at vedkommende kan innrette seg slik at forurensningsgebyr unngås. Fristen må være realistisk med hensyn til gjennomføringen fra vedtaket mottas, sett i forhold til tiltakets omfang og forhistorie. Beløpet skal innbetales til staten.

Det fremkommer av forurensningsloven § 73, 4. ledd at kommunen kan ettergi påløpt forurensningsgebyr. Dette kan skje helt eller delvis. Ettergivelse skal bare skje når særlige grunner tilsier det, for eksempel når det økonomiske grunnlaget for virksomheten står på spill, ved overtredelser som er unnskyldelige eller ved force majeure.

Til §13 Ikraftredelse

I den grad den nye forskriften gir tilleggskrav i forhold til de satt i utslippstillatelse gitt med hjemmel i gammel forskrift, gjelder tilleggskravene foran vilkårene i utslippstillatelsen. Med tilleggskrav menes andre eller strengere krav. I den grad det er satt krav etter gammel forskrift som bedriften mener er unødvendige ut fra ny forskrift, kan bedriften eventuelt søke kommunen om endring.